

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет

Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник декана з науково-педагогічної та навчальної роботи

12 20 23 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Туристичні кластери країн Сходу

для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки
напрямок підготовки	032 Історія та археологія
освітній рівень	другий (магістерський)
освітньо-наукова програма	Сходознавство
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: НОВІКОВА Ольга Валентинівна, PhD, асистент кафедри історії мистецтва

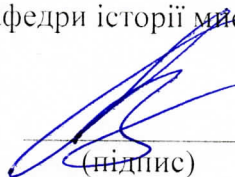
Пролонговано: на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «___» _____ 20___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «___» _____ 20___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ-2023

Розробник: НОВІКОВА Ольга Валентинівна, PhD, асистент кафедри історії мистецтва

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри історії мистецтв

(підпис) _____ (Петро КОТЛЯРОВ)

Протокол № 5 від « 21 » 12 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від « 22 » 12 20 23 року № 3

Голова науково-методичної комісії
(підпис) _____ (Наталія ТЕРЕС)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування у студентів цілісного системного уявлення про визначні туристичні центри Сходу та культурні кластери різних регіонів Азії, що мають свою унікальну історичну та мистецьку специфіку як важливу складову світової культурно-мистецької спадщини, міжкультурних, соціальних та політичних взаємин та розвитку туризму на сучасному етапі.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* історію Стародавнього, Середньовічного, модерного і сучасного Сходу.
2. *Вміти* працювати з історичними, музейними, культурологічними та інтернет джерелами.
3. *Володіти методологією* історичної джерельної критики, історичного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна забезпечує розуміння факторів, змісту, історичних передумов і контекстів, а також особливостей історії становлення різних туристичних центрів Сходу.

4. Завдання (навчальні цілі): формування компетентностей розуміння процесів та факторів, що вплинули на появу та розвиток туристичних центрів Сходу та об'єднання їх у кластери за певними принципами (спільні духовні цінності, географічне розташування, історичний контекст, соціальні або інші фактори); визначати історичні та культурні особливості окремих туристичних центрів Сходу та об'єктів культурно-мистецької спадщини, що є невід'ємною частиною існування та функціонування цих туристичних центрів; використовувати набуті знання з історії формування та культурно-мистецького бекграунду туристичних кластерів Сходу в процесі викладання історичних та інших гуманітарних дисциплін, застосовувати отримані в процесі опанування дисципліни знання на практиці в науковій, культурологічній, архівно-бібліотечній, музейній та викладацькій роботі.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.	<i>Знати</i> теоретичну, фактологічну та культурологічну основу історії становлення туристичних центрів Сходу.	Лекція, самостійна робота	Письмовий колоквіум з перевірки результативності самостійної роботи студентів, модульна контрольна робота	48%
2.	<i>Вміти</i> працювати з історичними, архівними, музейними документами та офіційними веб-сайтами туристичних та культурно-мистецьких центрів Сходу.	Семінар, самостійна робота	Усне опитування; виконання рефератів з пропущених або недостатньо опанованих семінарських тем	12%

3.1.	<i>Комунікація:</i> навички усної презентації студентом результатів історичного, джерелознавчого, культурологічного та мистецького аналізу східних пам'яток як туристичних центрів й об'єктів світової культурної спадщини.	Семинар	Усне опитування	12%
3.2.	<i>Комунікація:</i> навички письмової презентації студентом результатів опанування джерельної бази з історії туристичних центрів Сходу.	Тестова залікова робота	Залік	20%
4.	<i>Автономність та відповідальність:</i> довести спроможність самостійно та аргументовано аналізувати проблемні та дискусійні аспекти з історії становлення туристичних центрів Сходу, обґрунтувати власне розуміння функціонування цих туристичних центрів як кластерів, контекстуальних та історичних відмінностей окремих пам'яток культурно-мистецької спадщини Сходу, що функціонують як туристичні центри або є важливими складовими туризму країн Сходу.	Семинар, самостійна робота	Усне опитування; виконання рефератів з пропущених або недостатньо опанованих семінарських тем	8%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркового компонента, які не входять до дослідницьких спрямувань)

Результати навчання дисципліни (код)	1	2	3.1	3.2	4
Програмні результати навчання (назва)					
ПРН 1. Аналізувати теоретичні та методологічні проблеми сучасної історичної науки, критично оцінювати стан проблеми та результати останніх досліджень.	+		+	+	+
ПРН 6. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.	+		+	+	+
ПРН 8. Розширювати актуалізовану джерельну базу в галузі Сходознавства за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.		+			+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Письмовий колоквиум з перевірки результативності самостійної роботи студентів за проблематикою ЗМ1: РН1 – 14 балів/ 8 балів *.

2. Письмовий колоквиум з перевірки результативності самостійної роботи студентів за проблематикою ЗМ2: РН1 – 14 балів/ 8 балів.

3. Модульна контрольна робота за тематикою ЗМ1: РН1 – 10 балів / 6 балів.

4. Модульна контрольна робота за тематикою ЗМ2: РН1 – 10 балів / 6 балів.

5. Оцінювання роботи на семінарах за темами ЗМ1: РН2, 3.1 – 16 балів / 10 балів.

6. Оцінювання роботи на семінарах за темами ЗМ2: РН2, 3.1 – 16 балів / 10 балів.

* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: залік.

7. Тестова залікова робота: РН3.2 – 20 балів / 12 балів.

Тестова залікова робота містить 20 завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати на заліку – 20 балів.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані за виконання письмових колоквиумів з перевірки результативності самостійної роботи студентів, модульних контрольних робіт та за роботу на семінарських заняттях), а також бали, отримані за виконання тестової залікової роботи.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари і самостійну роботу студентів та завершується рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-8, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 9-14.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

<u>Змістовий модуль 1</u> Туристичні комплекси Азії			<u>Змістовий модуль 2</u> Туристичні центри на стику культур Сходу і Заходу			Тестова залікова робота
40 залікових балів (максимум)			40 залікових балів (максимум)			20 балів (максимум)
Самостійна робота	Семінари	Модульний контроль	Самостійна робота	Семінари	Модульний контроль	
14 (максимум)	16 (максимум)	10 (максимум)	14 (максимум)	16 (максимум)	10 (максимум)	

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем курсу, так і деяких розділів тем, а також дисципліни в цілому, підготовка реферативних матеріалів з пропущених або недостатньо опрацьованих семінарських занять, наукових публікацій з важливих проблем даної навчальної дисципліни. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді написання рефератів (за тематикою пропущених семінарів) та під час проведення тестових письмових колоквиумів з перевірки результативності самостійної роботи студентів по кожному модулю. Тест містить 14 завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за кожною самостійною роботою, – 14 балів.

Оцінювання результативності **семінарської роботи** студента здійснюється за 16-бальною системою в межах кожного модуля на основі середнього рейтингового балу, який виводиться на основі усіх оцінок, отриманих студентом за результатами усної роботи студента на практичних заняттях по кожному модулю. В разі пропуску семінарського заняття студентом або недостатньо результативного опрацювання ним відповідної семінарської проблематики такий студент має відпрацювати зазначену тему і отримати за неї оцінку. Відпрацювання пропущених або недостатньо опанованих тем здійснюється у реферативній формі. Критерії оцінювання реферату з проблематики пропущеного або недостатньо опанованого заняття є аналогічними критеріям оцінювання роботи студента на власне практичних заняттях, а отримані за реферати оцінки відповідно зараховуються при рейтинговому оцінюванні результативності семінарської роботи студентів.

На **семінарах** підлягають оцінці:

- рівень знань та умінь, продемонстрований студентом у відповідях і виступах на семінарських заняттях;
- активність при обговоренні винесених на заняття питань;
- аргументована оригінальність і самостійність мислення, виказана студентом при опрацюванні семінарської проблематики.

Критеріями оцінки роботи студента на семінарах служать:

- рівень опанування студентом методики і практики роботи з історичними джерелами;
- глибина й вичерпність джерелознавчого аналізу документальних матеріалів різних типів на основі застосування критичного, порівняльного, комплексного, системного, проблемно-хронологічного та інших методів опрацювання історичних документів;
- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мови;
- аргументована впевненість, вмотивована переконаність при викладі власної точки зору на дискусійні аспекти порушеної семінаром проблематики;
- широта й ґрунтовність використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, збірників документів, журналів, інших періодичних видань тощо) з тематики семінару;
- достовірність аналітичних міркувань, вміння робити аргументовані й вмотивовані порівняння та обґрунтовані висновки й узагальнення.

Оцінювання роботи студента на семінарі здійснюється за наступними параметрами:

16 балів – відповідь повна, завершується чіткими аргументованими висновками;

14 балів – відповідь повна, але не всі висновки достатньо чітко сформульовані та аргументовані;

12 балів – відповідь недостатньо повна, висновки недостатньо чітко сформульовані та аргументовані;

10 балів – відповідь недостатньо повна, висновки недостатньо чітко сформульовані та аргументовані, деякі з них помилкові;

8 балів – відповідь неповна, висновки сформульовані нечітко, більшість із них помилкові;

6 балів – відповідь неповна, висновки по ній помилкові;

4 бали – відповідь фрагментарна, висновки по ній помилкові;

2 бали – відповідь фрагментарна, висновки по ній відсутні;

1 бал – відповідь відсутня.

Усі поточні оцінки, отримані студентами за роботу на семінарах, доводяться до відома студентів наприкінці кожного семінарського заняття.

За результатами роботи студента на семінарах кожного змістового модуля вираховується **середній бал**, який виставляється в якості залікової оцінки з семінарських занять кожного модуля. Якщо середній бал при підрахунку виявиться не цілим числом, його округлення відбувається відповідно до правил математики (наприклад, студент, який має середній бал 9,3 – отримує модульний бал 9; студент який має середній бал 10,5 – отримує модульний бал 11).

По завершенні відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**, зокрема, **Контрольна робота ЗМ1** (друга декада жовтня) і **Контрольна робота ЗМ2** (перша декада грудня).

Участь студентів у контрольних заходах є обов'язковою. МК проводиться у письмовій тестовій формі. Тест містить 10 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за МК, – 10 балів. Студент, який не виконав вимоги по самостійній роботі, не допускається до складання МК і даний модуль йому не зараховується. У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються відповідно до чинних нормативних документів Університету.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру та за результатами виконання тестової залікової роботи.

Бали, отримані студентом на заліку, додаються до балів набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (семінари, самостійна робота, модульні контрольні роботи). Умовою допуску до заліку є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до заліку – 48 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	20	20	20	60
Максимум	40	40	20	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни «Туристичні кластери країн Сходу». Тематичний план лекцій та семінарських занять.

№ теми	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота

Змістовий модуль 1.

Туристичні комплекси Азії

Розділ 1.1 Туристичні центри Китаю, Японії, Південної Кореї та Камбоджі				
1.	Сіань як один із найзначніших історичних та культурних центрів Китаю	1	2	4
2.	«Заборонене місто» – палацовий та церемоніальний комплекс правителів Китаю	1		4
3.	Кіото – місто-пам'ятка	1		4
4.	П'ять палаців Сеула періоду Чосон	1		4
5.	Храм Ангкор-Ват – пам'ятка кхмерської архітектури Камбоджі	1		4
	Письмовий колоквиум № 1 з перевірки результативності самостійної роботи студентів за розділом «Туристичні центри Китаю, Японії, Південної Кореї та Камбоджі»		1	
Розділ 1.2 Давні паломницькі центри Азії				
6.	Священні міста Сарнатх та Варанасі	1	2	4
7.	Дерев'яні святині Японії: храми Кофуку, Хорю, Тодай, Енряку, Іцукушіма	1		4
8.	Потала як синтез культової і палацової архітектури Тибету	1		4
	Модульний контроль 1.		1	
	Загалом з модуля 1	8	6	32

Змістовий модуль 2.

Туристичні центри на стику культур Сходу і Заходу

Розділ 2.1 Мультикультурні туристичні центри Сходу				
9.	Делі – місто різних епох, етносів та культур	2	2	5
10.	Агра – столиця Великих Моголів	1		5
11.	Бангкок – туристичний та політичний центр Таїланду	1		5
	Письмовий колоквиум № 2 з перевірки результативності самостійної роботи студентів за розділом «Мультикультурні туристичні центри Сходу»		1	
Розділ 2.2 Між Заходом і Сходом				
12.	Альгамбра як пам'ятка іспано-мавританської культури	2	2	5
13.	Стамбул як перехрестя Європи та Азії	1		5
14.	Взаємовпливи Китаю та Європи в пам'ятках архітектури: руїни собору св. Павла, палац Юаньмін'юань, церкви святого Йосипа та Лаврентія в Макао, Китайські палаци в Сансусі та Палермо	1		5
	Модульний контроль 2.		1	
	Загалом з модуля 2	8	6	30

	Загалом з дисципліни	16	12	62
--	-----------------------------	-----------	-----------	-----------

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекції – **16 год.**

Семінари – **12 год.**

Самостійна робота – **62 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Al-Andalus. The Art of Islamic Spain / ed. *J.D. Dodds*. New York: The Metropolitan Museum of Art, 1992. 432 p.
2. *Gao Jie*. Symbolism in the Forbidden City: The Magnificent Design, Distinct Colors, and Lucky Numbers of China's Imperial Palace. The Association for Asian Studies. 2016. Volume. 21. № 3: Traditional and Contemporary Asia: Numbers, Symbols, and Colors. URL: <https://www.asianstudies.org/publications/ea/archives/symbolism-in-the-forbidden-city-the-magnificent-design-distinct-colors-and-lucky-numbers-of-chinas-imperial-palace/>
3. *Jāvīd Alī, Javeed Tabassum*. World Heritage Monuments and Related Edifices in India. New York, NY: Algora Publishing, 2008. Volume 1. 176 p.
4. *Sheila S. Blair, Bloom Jonathan M.* The Art and Architecture of Islam 1250–1800. New Haven: Yale University Press, 1996. 358 p.

Додаткові:

1. *Bailey G.A.* The Jesuits and the Grand Mogul: Renaissance Art at the Imperial Court of India, 1580–1630. Washington D.C.: Smithsonian Institution, 1998. Vol. 2. 53 p.
2. *Jacobson D.* Chinoiserie. Phaidon Press, 1999. 240 p.
3. *Wong Young-tsu.* A Paradise Lost: The Imperial Garden Yuanming Yuan. Honolulu: University of Hawaii Press, 2001. 226 p.
4. Arts of Korea / Ed. *J.G. Smith*. New York: The Metropolitan Museum of art, 2001. 510 p.
5. *Asher C.B.* Architecture of Mughal India. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 408 p.
6. *Woodward H.* The Art and Architecture of Thailand. From Prehistoric Times to Thirteenth Century. Leiden; Boston: Brill, 2005. 277 p.
7. The First Emperor: China's Terracotta Army / ed. *Jane Portal*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 2007. 256 p.
8. Art of the Korean Renaissance, 1400–1600 / Ed. *S. Lee*, essays by *J.K. Haboush, S. Hong, C.-S. Chang*. New-York: The Metropolitan Museum of art, 2009. 127 p.
9. *Sumner-Boyd Hilary; Freely John.* Strolling Through Istanbul: The Classic Guide to the City. London: Bloomsbury publishing, 2010. 544 p.
10. *Chen Yuan Julian.* Between the Islamic and Chinese Universal Empires: The Ottoman Empire, Ming Dynasty, and Global Age of Explorations // Journal of Early Modern History. 2021. 25.5. P. 422–456.

10. Додаткові ресурси:

Сайти музеїв

1. *The Palace Museum* 故宫博物院: офіц. вебсайт. URL: <https://en.dpm.org.cn/>
2. *The National Palace Museum* 國立故宮博物院: офіц. вебсайт. URL: <https://www.npm.gov.tw/index.aspx?l=2>
3. *Tokio National Museum* 東京国立博物館: офіц. вебсайт. URL: <https://www.tnm.jp/?lang=en>

4. *National Museum of Korea* 국립중앙박물관: офіц. вебсайт.
URL: <https://www.museum.go.kr/site/eng/home>
5. *Hōryū-ji*: офіц. вебсайт. URL: <http://horyuji.or.jp/en/>

11. Електронні ресурси:

1. UNESCO Digital library. URL: <https://unesdoc.unesco.org/home>